

Behandeling

Borstsparende operatie

Bij een borstsparende operatie verwijdert de chirurg een tumor uit de borst met wat omringend gezond weefsel.

Uw chirurg of de verpleegkundig specialist van het Borstcentrum heeft met u gesproken over een borstsparende behandeling. U kunt hier meer lezen over deze operatie.

Het kan zijn dat de behandeling in uw situatie wat afwijkt van de standaardbehandeling zoals die hier wordt beschreven. Als dat het geval is, zal de arts u daarover informeren.

Een operatie voor borstkanker is lichamelijk gezien geen zware operatie. Ook vrouwen die in minder goede conditie zijn, kunnen de operatie veilig doorstaan.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging Nederland over de borstsparende operatie:

(073) 553 8225

Maandag t/m vrijdag 8.30 – 17.00 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Wat houdt een borstsparende behandeling in?

Bij een borstsparende behandeling wordt de tumor uit de borst verwijderd, maar houdt u uw borst. De tumor die verwijderd wordt is omgeven door een rand gezond weefsel. De rand gezond weefsel wordt weggehaald om de kans te verkleinen dat er nog restjes tumor in de borst achterblijven. Deze operatie kan gecombineerd worden met een schildwachtklierprocedure (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/schildwachtklierprocedure-bij-een-voorloopstadium-van-borstkanker>) of een okselklierdissectie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/okselklierdissectie-okd>). Uw chirurg bespreekt wat bij u geadviseerd wordt.

Een borstsparende operatie is mogelijk als de tumor niet te groot is ten opzichte van de borst. Het is belangrijk dat de chirurg de tumor helemaal verwijdert, maar ook dat de vorm van de borst zo goed mogelijk behouden blijft. Als er een relatief groot gedeelte van de borst verwijderd moet worden, opereert de chirurg eventueel samen met de plastisch chirurg.

Ongeveer 1 tot 2 maanden na de operatie start de bestraling (radiotherapie) van de borst. Deze bestraling is nodig om te voorkomen dat de ziekte terugkomt in de geopereerde borst. In de holte worden titanium clipjes achtergelaten voor de latere bestraling. U krijgt meer informatie over de bestraling van de zorgverleners van het radiotherapeutisch centrum. U kunt meer hierover lezen op de website van Instituut Verbeeten (<https://www.verbeeten.nl/kankersoorten/borst/>) waar het Jeroen Bosch Ziekenhuis mee samenwerkt voor de bestraling.

Voorbereiding

Preoperatieve Screening en Centraal Apotheek Punt

Het is belangrijk dat u goed en veilig wordt voorbereid op de operatie.

Daarom wordt u enige tijd voor uw opname in het ziekenhuis gebeld door het Centraal Apotheek Punt (CAP) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/centraal-apotheek-punt-cap>) en door de afdeling PreOperatieve Screening (POS) (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/preoperatieve-screening-posintake>).

De medewerker van het CAP controleert met u de medicatie die u (eventueel) gebruikt. De medewerker van de POS stelt u een aantal vragen over uw thuissituatie en over uw gezondheid.

De anesthesist kan het om medische redenen nodig vinden dat u naar de afdeling Preoperatieve Screening in het ziekenhuis komt. Deze afspraak duurt dan ongeveer 1 uur.

Let op! De gesprekken met het CAP en POS zijn belangrijk; uw operatie kan zonder deze gesprekken niet door gaan.

Op www.jbz.nl/anesthesie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/anesthesie>) leest u meer over de verdoving en bewaking tijdens de operatie. Als u hierover vragen heeft, kunt u deze stellen tijdens het gesprek met de POS-medewerker.

Informatieboekje voorbereiding opname

Van de afdeling Preoperatieve Screening (POS) krijgt u een informatieboekje (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/informatieboekje>). Hierin leest u belangrijke informatie die u nodig heeft bij de voorbereiding op uw (dag)opname. U krijgt het boekje als papieren versie en/of als digitale versie in uw MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>). Lees dit boekje goed door!

Nuchter zijn

Opereren kan alleen als u nuchter bent. 'Nuchter' betekent dat uw maag leeg is. Zo wordt voorkomen dat de inhoud van uw maag tijdens de operatie in de luchtpijp en longen terecht komt. Dit zou tot ernstige complicaties kunnen leiden.

U moet voor een operatie altijd nuchter zijn, ook als u een regionale verdoving (bijvoorbeeld ruggenprik) krijgt. Om te zorgen dat u nuchter bent, houdt u zich aan de volgende regels:

Tot 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag normaal eten en drinken.

Vanaf 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken.
- U mag nog wel drinken: water, helder appelsap, thee of koffie zonder melk (eventueel met zoetjes of suiker).
- U mag niet meer drinken: melk(producten), koolzuurhoudende dranken of alcohol.

Vanaf 2 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten en drinken (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als u naar de operatieafdeling gaat.
- Een slokje water om medicijnen in te nemen - of bij het tandenpoetsen - mag wel.

Na opname op de afdeling:

- Na opname kunt u nog tot 300 ml ranja (dat zijn 2 glaasjes) met paracetamol op de afdeling van opname aangeboden krijgen.

Als u een dag vóór de operatie wordt opgenomen, volgt u de instructies van de verpleegafdeling over het nuchter zijn.

Overige voorbereidingen

U mag de laatste week voor de operatie uw oksel aan de kant van de operatie niet ontharen. Dit in verband met het risico op infecties na de operatie.

Wij adviseren u na de operatie een goed ondersteunende, (sport)BH zonder beugel te dragen. Het liefst een donkergekleurde BH, omdat het desinfectiemiddel waarmee de huid wordt schoongemaakt kleurstof bevat die moeilijk uit een lichtgekleurde BH te verwijderen is.

De operatie

Voor de operatie wordt u meestal opgenomen op de afdeling Dagbehandeling. Dit betekent dat u dezelfde dag weer naar huis mag. Of dit inderdaad het geval is, hangt af van de operatie in uw oksel. Als u een okselklierdissectie krijgt, blijft u 1 nacht in het ziekenhuis.

Hoe lang de operatie duurt, hangt af van de ingreep die met u is afgesproken. Al het verwijderde weefsel wordt na de operatie onderzocht in het pathologisch laboratorium. De wond wordt met oplosbare hechtingen gehecht en afgedekt met steristrips.

Na de operatie

Na de operatie wordt u wakker op de uitslaapkamer. Als u goed wakker bent, wordt u teruggebracht naar de verpleegafdeling. In overleg met de verpleegkundige op de afdeling kunt u een familielid of naaste op bezoek laten komen.

De verpleegkundige op de uitslaapkamer en op de verpleegafdeling vragen een paar keer hoeveel pijn u heeft. U geeft de pijn een cijfer tussen de 0 en 10. Een 0 betekent géén pijn; 10 is de ergst denkbare pijn. Bij een cijfer van 4 of hoger heeft u matige tot ernstige pijn. Dan is het nodig dat u extra medicijnen krijgt tegen de pijn. Het is belangrijk dat u aan de verpleegkundige laat weten hoe het met de pijn is. De pijnmedicatie kan dan, als dat nodig is, op tijd aangepast worden.

Bij ontslag krijgt u instructies voor het gebruik van medicijnen tegen de pijn thuis en een recept.

Een paar dagen na de operatie neemt uw verpleegkundig specialist telefonisch contact met u op.

Controle en uitslag

Het duurt meestal 5 werkdagen voordat de uitslag van het weefselonderzoek bekend is. U komt bij uw chirurg om de uitslag van de operatie te bespreken en de chirurg beoordeelt de wond. Ook bespreekt de chirurg uw aanvullend behandelplan.

Risico's

Iedere operatie geeft een kleine kans op complicaties, zoals een nabloeding of wondinfectie.

Leefregels

- Als u rookt adviseren wij u om hiermee te stoppen. Roken vergroot namelijk de kans op stoornissen in de wondgenezing en infecties. Meer informatie over stoppen met roken: www.rookvrijookjij.nl
- We adviseren u de goed steunende beha de eerste dagen na de operatie dag en nacht te dragen, of zo lang als u zelf fijn vindt. De BH geeft goede steun aan het operatiegebied.
- 2 dagen na de operatie mag u weer douchen. Baden of zwemmen raden wij de eerste week na de operatie af.
- De smalle hechtpleisters/steristrips die over de wond geplakt zijn mag u laten zitten tot aan het eerste controlebezoek op de polikliniek. De pleisters mogen nat worden. Tijdens het eerste polikliniekbezoek worden ze verwijderd.
- Wij raden u aan de wond dagelijks te controleren op roodheid, zwelling, wondvocht en warmte.
- Een week na de operatie, kunt u het sporten en uw andere activiteiten weer rustig op gaan bouwen. Bij vragen hierover kunt u terecht bij uw chirurg of uw verpleegkundig specialist.

- Wij adviseren u de eerste week na de operatie niet zelf auto te rijden. Mogelijk heeft uw verzekering regels die gaan over het wel of niet verzekerd zijn na een operatie. U kunt dit navragen bij uw verzekeringsmaatschappij.

Wat doet u bij problemen thuis ?

Krijgt u vóór uw controleafspraak meer pijn of blijft u pijn houden? Of zijn er andere problemen die te maken hebben met de operatie? Tijdens kantoortijden belt u naar de polikliniek Chirurgie telefoonnummer: (073) 553 60 05. In dringende gevallen buiten kantoortijden belt u met de afdeling Spoedeisende Hulp, telefoonnummer: (073) 553 27 00.

Bij vragen of problemen ná uw eerste controleafspraak belt u uw huisarts.

Heeft u geen controleafspraak in het ziekenhuis? Dan belt u met het ziekenhuis bij problemen in de eerste 10 dagen na de operatie. Ná 10 dagen belt u met uw huisarts.

Vragen

Neem dan contact op met de verpleegkundig specialist van het Borstcentrum, telefoonnummer (073) 553 82 25 (bereikbaar op werkdagen van 8.30 - 17.00 uur).

Praktische tips

Wat neemt u mee bij een (dag)opname?

Als u voor een opname of dagopname naar het ziekenhuis komt, neemt u dan uw geldig identiteitsbewijs mee. Maar bijvoorbeeld ook de medicijnen die u thuis gebruikt. Hier vindt u een overzichtje (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/voorbereiding-op-uw-opname>) van alles wat u mee moet nemen.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Betrokken afdelingen

Borstcentrum (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>)

Chirurgie bij kanker (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/chirurgie-bij-kanker>)

Chirurgie (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/chirurgie>)

Code ONC-229